

Sygn. akt: I Ns 49/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 sierpnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Biskupcu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Sławomir Polak
-----------------	--------------------

Protokolant:	sekretarka Patrycja Gawryś
--------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 17 sierpnia 2017 r. w Biskupcu na rozprawie

sprawy z wniosku E. S.

z udziałem Z. S.

o podział majątku wspólnego - inne

postanawia:

I. Ustalić, że w skład majątku wspólnego E. S. i Z. S. wchodzi następujące składniki:

a) Nieruchomość gruntowa zabudowana oznaczona numerem działki (...) o powierzchni 434 m/kw zabudowana budynkiem mieszkalnym położona w B. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w Biskupcu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) o wartości 408.200 zł;

b) Ruchomości w postaci:

1. Szafa nocna 2 sztuki o łącznej wartości 190 zł;
2. Ł. aluminiowe z materacem o wartości 840 zł;
3. Szafa niska z 2 szufladami o wymiarach 82x42x37 cm w kolorze brązowym o wartości 157 zł;
4. Szafa 3 częściowa z lustrem w kolorze brązowym o wymiarach 210 x 210 cm o wartości 538 zł;
5. K. z 4 szufladami i 1 drzwiczkami w kolorze brązowym o wymiarach 82 x 88 x 43 cm o wartości 157 zł;
6. 2 łóżka drewniane z materacami o wymiarach 90 x 200 o łącznej wartości 288 zł;
7. Meblościanka o wartości 194 zł;
8. Sofa 2 osobowa rozkładana o szerokości 180 cm o wartości 403 zł;
9. 2 fotele tapicerowane o łącznej wartości 403 zł;
10. Stolik okolicznościowy eliptyczny ze szklano drewnianym blatem o wartości 215 zł;

11. Stół drewniany o wymiarach 160 x 80 x 76 cm o wartości 349 zł;
 12. 6 krzeseł drewnianych o łącznej wartości 484 zł;
 13. K. o wymiarach 130 x 84 x 44 cm o wartości 403 zł;
 14. Lustro kryształowe o wartości 219 zł;
 15. Komplet mebli kuchennych o wartości 346 zł;
 16. Krajalnica elektryczna Zelmer o wartości 36 zł;
 17. Kuchenka mikrofalowa o wartości 43 zł;
 18. Lodówka (...) 125 l o wartości 144 zł;
 19. Okap M. z filtrem węglowym o wartości 55 zł;
 20. Pralka W. model (...)/C31/27B o wartości 346 zł;
 21. Udział wynoszący 1/2 w samochodzie osobowym C. (...) nr rej. (...) o wartości 5940 zł;
 22. Siedzisko kuchenne, 2 taborety i stolik kuchenny o wartości 230 zł;
 23. Garki i sztuce o wartości 100 zł
- c) Składniki zgromadzone na subkoncie Z. S. w kwocie 2869,76 zł

II. Dokonać podziału majątku wspólnego E. S. i Z. S. w ten sposób, że składniki opisane w pkt. I litery a, b oraz c o łącznej wartości 432.089,76 zł (czteryście trzydzieści dwa tysiące osiemdziesiąt dziewięć złotych siedemdziesiąt sześć groszy) przyznać na wyłączną własność uczestnika postępowania Z. S.;

III. Zasądzić od Z. S. na rzecz E. S. kwotę 211.544,88 zł (dwieście jedenaście tysięcy pięćset czterdzieści cztery złote osiemdziesiąt osiem groszy) tytułem spłaty, płatną w terminie 6 (sześciu) miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu opóźnienia na wypadek uchybienia terminowi płatności;

IV. Stwierdzić, że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 10 października 2014 r. E. S. wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego jej oraz Z. S., w ten sposób że nieruchomość znajdująca się w B. na ul. (...). Broni 18, (...)-(...) B., tj. budynek, grunty: KW (...) przejdą na wyłączną własność wnioskodawczyni, zaś uczestnik otrzyma spłatę w wysokości 100.000 zł rozłożoną na 5 równych rocznych rat. Nadto wniosła o obciążenie uczestnika kosztami postępowania (wniosek, k. 2-2v).

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczyni wskazała, iż dnia 26 czerwca 2014 r. pomiędzy stronami orzeczono rozwód. Strony w trakcie związku małżeńskiego nabyły nieruchomości ww. Na chwilę złożenia wniosku uczestnik przebywał za granicą a cały ciężar utrzymania spoczywał na wnioskodawczyni.

W odpowiedzi na wniosek dnia 13 listopada 2014 r. uczestnik postępowania Z. S. wniósł o spłatę w wysokości 100.000, 00 zł na rzecz wnioskodawczyni w pięciu równych ratach rocznych od dnia uprawomocnienia się wyroku o podział majątku wspólnego.

W uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek uczestnik wskazał, iż wskazany dom budował sam i za pożyczkę udzieloną przez jego brata, którą spłaca do dnia dzisiejszego (odpowiedź na wniosek k. 36).

Dnia 08 stycznia 2015 r. zostało złożone pismo wnioskodawczyni w postępowaniu nieprocesowym. W piśmie tym wnioskodawczyni wskazała, iż wartość nieruchomości gruntowej o powierzchni 0,0434 ha o przeznaczeniu budowlanym, na której jest posadowiony budynek mieszkalny wynosi kwotę 450.000 zł. W skład majątku wspólnego poza nieruchomością wchodzi ruchomości bliżej opisane we wniosku k. 43-43v, a także środki zgromadzonej na rachunku Otwartego Funduszu Emerytalnego (...) przez Z. S., kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie Z. S., a także środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym w D. Bank 24.

Ponadto we wniosku tym wnoszono o podział majątku wspólnego poprzez przyznanie go na rzecz uczestnika z obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawczyni z tytułu jej udziału w majątku wspólnym w wysokości 250.800 zł płatnych w trzech ratach (pismo procesowe k. 43-46v).

Uczestnik wniósł o przyznanie domu na jego wyłączną własność ze spłatą wnioskodawczyni (k. 434).

Wnioskodawczyni cofnęła wniosek, iż w skład majątku wspólnego wchodzi środki zgromadzone przez uczestników na rachunkach bankowych za granicą (k. 435).

Strony zgodnie wnosiły, iż osoba która przejmie nieruchomość, przejmie również ruchomości (k 435).

Ostatecznie wnioskodawczyni wniosła o przyznanie nieruchomości dla uczestnika z jednoczesną spłatą (stanowisko k. 450-451).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

E. i Z. S. zawarli związek małżeński 01 października 1994 r. w B. za numerem aktu stanu cywilnego 86/1994 (okoliczność bezsporna).

W trakcie trwania małżeństwa w dniu 22 lipca 1996 roku strony nabyły w drodze darowizny prawo użytkowania wieczystego gruntu położonego w B. przy Alei (...) pod nr 18 oznaczonego nr działki (...) o powierzchni 434 metry kwadratowe przeznaczonego pod zabudowę budynkiem mieszkalnym, dla którego to lokalu Sąd Rejonowy w Biskupcu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). Następnie prawo to zostało przekształcone w prawo własności decyzją z dnia 27 marca 1998 roku.

(dowód: akt notarialny k. 68-69v, decyzja k. 74, odpis KW k. 3)

Strony na przedmiotowym gruncie wzniosły budynek mieszkalny.

Decyzją z dnia 24 czerwca 2009 roku Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego udzielił pozwolenia na użytkowanie segmentu budynku mieszkalnego bliźniaczego na rzecz E. p Z. S..

(dowód: decyzja k. 80)

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2014 roku Sąd Okręgowy w Olsztynie w sprawie o sygnaturze akt VI RC 152/14 rozwiązał związek małżeński stron z winy pozwanego. Powyższe orzeczenie uprawomocniło się w dniu 18 lipca 2014 r.

(dowód: wyrok, k. 31)

W skład majątku wspólnego podlegającego podziałowi weszło prawo własności nieruchomości gruntowej zabudowanej oznaczonej numerem działki (...) o powierzchni 434 m² zabudowana budynkiem mieszkalnym położona w B. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w Biskupcu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) o wartości 408.200 zł. Ruchomości w postaci: szafa nocna 2 sztuki o łącznej wartości 190 zł, łóżko aluminiowe z materacem o wartości 840 zł, szafa niska z 2 szufladami o wymiarach 82x42x37 cm w kolorze brązowym o wartości 157 zł, Szafa 3 częściowa z lustrem w kolorze brązowym o wymiarach 210 x 210 cm o wartości 538 zł, komoda z 4 szufladami i 1 drzwiczkami w kolorze brązowym o wymiarach 82 x 88 x 43 cm o wartości 157 zł, 2 łóżka drewniane z materacami o wymiarach

90 x 200 o łącznej wartości 288 zł, meblościanka o wartości 194 zł, sofa 2 osobowa rozkładana o szerokości 180 cm o wartości 403 zł, 2 fotele tapicerowane o łącznej wartości 403 zł, stolik okolicznościowy eliptyczny ze szkłano drewnianym blatem o wartości 215 zł, stół drewniany o wymiarach 160 x 80 x 76 cm o wartości 349 zł, 6 krzesła drewnianych o łącznej wartości 484 zł, komoda o wymiarach 130 x 84 x 44 cm o wartości 403 zł, lustro kryształowe o wartości 219 zł, komplet mebli kuchennych o wartości 346 zł, krajalnica elektryczna Zelmer o wartości 36 zł, kuchenka mikrofalowa o wartości 43 zł, lodówka (...) 125 l o wartości 144 zł, okap M. z filtrem węglowym o wartości 55 zł, pralka W. model (...)/C31/27B o wartości 346 zł.

Nadto udział wynoszący w 1/2 dla Z. S. i w 1/2 dla T. S. w samochodzie osobowym C. (...) nr rej. (...) o wartości 5940 zł, (wartość pojazdu 11.880,00 zł) siedzisko kuchenne, 2 taborety i stolik kuchenny o wartości 230 zł, G. i sztuce o wartości 100 zł oraz składniki zgromadzone na subkoncie Z. S. na dzień 18 lipca 2014 r. w kwocie 2869,76 zł. Łączna wartość ww. składników to **423.089,76 zł**.

(dowód: pismo z ZUS o środkach na subkoncie k. 445, karta informacyjna pojazdu k. 132-135, k. 142-146; opinia biegłego k. 219-258, operat szacunkowy k. 260-289)

Z. S. obecnie przebywa w Niemczech gdzie pracuje, jednakże zamierza wrócić do Polski. Jest on zobowiązany do świadczenia alimentacyjnego na rzecz syna P. S. kwotę 400 zł miesięcznie.

(dowód: wyrok VII RC 91/14 k. 83)

Powyższy stan faktyczny – co do zasady niesporny pomiędzy stronami, Sąd ustalił w oparciu o dołączone do akt sprawy dokumenty oraz ich kserokopie, których prawdziwość nie budziła wątpliwości żadnej ze stron, a zatem nie zachodziła konieczność prowadzenia postępowania w tym zakresie.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Na wstępie niniejszych rozważań podkreślić należy, iż zarówno skład majątku wspólnego, jego wartości sposób dokonania podziału nie był sporny pomiędzy stronami. Jedyną wątpliwość budziła natomiast kwestia terminu dokonania spłaty przez uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczynie.

Zgodnie z art. 31 k.r.o. z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa obejmująca ich dorobek /wspólność ustawowa/, przedmioty majątkowe nie objęte wspólnością stanowią zaś majątek odrębny każdego z małżonków. Z kolei art. 32 w § 1 k.r.o. stanowi, że dorobkiem małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich. W świetle art. 34 k.r.o. przedmioty zwykłego urządzenia domowego służące do użytku obojga małżonków są objęte wspólnością ustawową także w wypadku, gdy zostały nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił.

Zgodnie z art. 35 k.r.o. w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej nie jest dopuszczalny podział majątku wspólnego. Ustanie tej wspólności zwykle następuje z chwilą ustania małżeństwa.

Na zasadzie art. 42 i 46 k.r.o. od chwili ustania wspólności ustawowej stosuje się odpowiednio do majątku, który był nią objęty, przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, natomiast do podziału majątku, który był objęty wspólnością ustawową, stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku.

W rozpatrywanej sprawie wspólność majątkowa małżeńska istniała pomiędzy E. S. a Z. S. od momentu zawarcia małżeństwa do daty uprawomocnienia się orzeczenia o rozwiązaniu małżeństwa tj. do dnia 18 lipca 2014 r.

Przy podziale majątku dorobkowego należy zatem brać pod uwagę stan rzeczy istniejący w tej ostatniej dacie, jako że ona jest miarodajna dla ustalenia jaki majątek małżonkowie wypracowali i jaki powinien być pomiędzy nich rozdzielony. Oczywiście – z uwagi na przesłankę zgodności orzeczenia z realiami – Sąd musi uwzględnić także stan istniejący w dacie orzekania, dokonując podziału tylko tych składników majątku, które jeszcze istnieją i

wchodzą do wspólnej masy majątkowej. Nie będą zatem podlegać podziałowi między innymi te składniki majątku wspólnego w dacie ustania wspólności majątkowej, które następnie zostały w normalny sposób zużyte zgodnie z ich przeznaczeniem.

Takie właśnie zasady określania momentów miarodajnych dla poszczególnych ustaleń istotnych w sprawach działowych formułuje utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego /np. postanowienie z 27 sierpnia 1979 r., III CRN 137/79, OSNCP 1980, z.2, poz. 33, uzasadnienie uchwały z 19 maja 1989 r., III CZP 52/89, OSNC 1990, z.4-5, poz. 60 czy też z 07 kwietnia 1994 r., III CZP 41/94/.

Na wnioskodawczyni i uczestniku postępowania ciążył obowiązek wskazania wszystkich przedmiotów wchodzących w skład ich majątku dorobkowego, jako że działem sądowym powinny być objęte w zasadzie wszystkie składniki majątku / art. 46 k.r.o./. Każdy z uczestników postępowania powinien także wykazać, że dana rzecz bądź prawo istotnie wchodzi do majątku dorobkowego byłych małżonków, aby Sąd mógł w toku postępowania niniejszego ten przedmiot majątkowy uwzględnić.

Wynika z tego po pierwsze, że konieczna jest ocena, który ze zgłoszonych przez wnioskodawcę i uczestnika przedmiotów majątkowych wchodziło do ich majątku dorobkowego i podlega podziałowi, a po drugie, że przedmioty nie wskazane przez żadną z tych osób nie zostaną objęte rozstrzygnięciem w niniejszym postępowaniu.

Sąd nie ma bowiem prawnej ani faktycznej możliwości poszukiwania kolejnych elementów majątku wspólnego byłych małżonków /postanowienie Sądu Najwyższego z 18 stycznia 1968 r., III CR 97/67, OSNCP 1968, z.10, poz. 169/.

Sąd nie może także przyjąć domniemania, że przedmiot choćby tylko wspomniany przez jedno z małżonków w toku postępowania w rzeczywistości należał do ich majątku wspólnego. Muszą tu bowiem obowiązywać ogólne reguły postępowania dowodowego i oceny dowodów. W związku z tym dopuszczalne jest nawet uznanie niektórych środków dowodowych za niewystarczające dla stwierdzenia, iż określone rzeczy weszły w skład majątku dorobkowego. Trzeba wskazać, że jest rzeczą normalną, iż jedna ze stron postępowania dąży do ustalenia możliwie szerokiego składu majątku wspólnego, licząc na perspektywę wysokiej spłaty, druga zaś dążeniu temu się opiera. Stąd konieczna jest szczególna wnikliwość i krytycyzm w ocenie oświadczeń stron i przedstawianych przez nie środków dowodowych.

Przepisy art. 211 i 212 k.c., określające zasady sądowego zniesienia współwłasności. Wspomniane przepisy wyróżniają zasadniczo trzy sposoby zniesienia współwłasności: podział fizyczny rzeczy pomiędzy współwłaścicieli z ewentualnym wyrównaniem różnicy wartości powstałych z podziału części przez dopłaty, przyznanie całej rzeczy jednemu ze współwłaścicieli lub kilku na współwłasność za ich zgodą i zasądzenie od nich spłat na rzecz pozostałych współwłaścicieli oraz licytacyjna sprzedaż rzeczy wspólnej, czyli tzw. podział cywilny.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 30 października 1978 roku /III CRN 214/78, nie publikowane/ Kodeks cywilny preferuje zniesienie współwłasności przez podział fizyczny rzeczy wspólnej, co wynika wyraźnie z postanowień art. 211, 212 § 2 i 214 k.c. Jeżeli zatem zniesienie współwłasności następuje z mocy orzeczenia sądu, sąd powinien przede wszystkim brać pod uwagę ten sposób wyjścia ze wspólności, chyba że współwłaściciele żądają przyznania rzeczy wspólnej jednemu z nich w zamian za spłaty, albo sprzedania stosownie do przepisów k.p.c. Zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie utrwalil się bowiem pogląd, iż podział fizyczny rzeczy jest podziałem najbardziej sprawiedliwym i pożądanym zwłaszcza dla niezamożnych współwłaścicieli dlatego, że unika się w ten sposób obciążenia ich wysokimi, częstokroć nierealnymi spłatami.

Podnieść jednocześnie należy, że możliwości dokonania podziału fizycznego nie przekreśla fakt istnienia pomiędzy stronami silnego konfliktu. Niezaprzeczalnie w niniejszej sprawie takie wzajemnie nastawienie stron powstało, którą to okoliczność Sąd uwzględnił przy wydawaniu rozstrzygnięcia końcowego w sprawie niniejszej.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd doszedł do przekonania, iż istnieje możliwość dokonania fizycznego podziału rzeczy zgodnie z ostatecznym – i co należy podkreślić zgodnym stanowiskiem stron postępowania.

Wobec powyższych ustaleń biorąc za zasadniczy przedmiot sporu w niniejszej sprawie sposób podziału nieruchomości wraz z wyposażeniem położonej w miejscowości B. Aleja (...), Sąd dokonał podziału tegoż składnika w tym zakresie przyznając prawo do wskazanej nieruchomości uczestnikowi Z. S..

Zgodnie z treścią art. 212 § 1 k.c. oraz jego procesowym odpowiednikiem w postaci art. 623 zdanie 2 k.p.c. różnice wartości udziałów współwłaścicieli wyrównuje się przez dopłaty pieniężne.

W przedmiotowej sprawie z uwagi na fakt, iż zarówno nieruchomość jak i rzeczy ruchome przypadły uczestnikowi, po jego stronie powstał obowiązek wyrównania udziałów poprzez dokonanie na rzecz wnioskodawczyni dopłat pieniężnych.

W pkt II postanowienia Sąd wskazał, iż wartość składników majątkowych przyznanych uczestnikowi wynosiła kwotę 432.089,76 zł. W zapisie wystąpiła oczywista omyłka pisarska, albowiem kwota ta wynosi 423.089,76 (czteryście dwadzieścia trzy tysiące osiemdziesiąt dziewięć złotych i siedemdziesiąt sześć groszy).

Sąd przy dokonywaniu obliczenia odpowiedniej spłaty od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni przyjął prawidłową wartość składników majątkowych (por.niżej).

Sąd, ustalając wysokość tych dopłat, przyjął zgodnie ze stanowiskiem stron, iż cena nieruchomości wynosi 408.200 złotych, zaś wartość rzeczy ruchomych wynosi 12.020 zł, a także składek zgromadzonych na subkoncie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 2869,76 zł co daje łączną kwotę w wysokości 423.149,76 zł., po czym po dokonaniu stosownych wyliczeń ustalił, iż tytułem dopłat Z. S. ma zapłacić, na rzecz E. S. kwotę 211.574,88 zł – pkt III postanowienia.

Zgodnie z treścią art. 212 § 3 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. Sąd zobligowany był do oznaczenia terminu i sposobu uiszczenia dopłat. W tym zakresie Sąd uwzględnił sytuację życiową uczestnika obciążonego dopłatą ustalając termin spłaty na okres 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia.

Wyznaczając taki termin, Sąd miał na uwadze usprawiedliwiony interes uprawnionego do otrzymania powyższych dopłat w rozsądnym terminie oraz możliwości finansowe uczestnika, uznając, iż termin 6 miesięcy wydaje się być terminem adekwatnym do załatwienia wszelkich formalności w tym kierunku związanych choćby z uzyskaniem kredytu czy też pożyczki o czym wspominał sam uczestnik postępowania. Jednocześnie nie ma podstaw zdaniem Sądu, aby kwotę spłaty rozkładać na kilka rat rocznych, albowiem prowadziłoby to do nieuzasadnionego pokrzywdzenia jednej ze stron postępowania, tj. wnioskodawczyni, gdyż uczestnik dysponując pełnią władzy nad przedmiotowym lokalem mógłby nawet zbyć go swobodnie dysponując przy tym gotówką, podczas gdy ona w dalszym ciągu nie mogłaby uzyskać zaspokojenia ze swego udziału w majątku wspólnym.

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia treść art. 520 § 1 kpc.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji.